

Lærervejledning

Børneliv – Omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu

Udarbejdet af Louise Haldrup Riske,
Mette Nørregaard Christensen og Jens Aage Poulsen

Børneliv – omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu

Til læreren

De vilkår børn lever under former deres liv. Men de har altid fundet tid og rum til leg – også hvis deres fritid har været begrænset. Hvad børn har leget og deres legetøj har ændret sig. Det samme har mulighederne for leg – og i hvilken grad voksne har overvåget eller kontrolleret, hvad børn måtte gøre.

Forløbet tager udgangspunkt i historieundervisningen på mellemtrinnet, men materialet kan tilpasses både ældre og yngre elever/børn. Det består af fire dele:

Livet i Danmark omkring 1900. Eleverne arbejder med kilder, der belyser børns lege og fritidsliv i København i begyndelsen af 1900-tallet. De skriftlige kilder er bearbejdede uddrag af erindringer, der er afleveret til Københavns Stadsarkiv i slutningen af 1960'erne. Ved hver kilde er der et link til originalkilden. Billedkilderne er frie bl.a. fra Creative Commons.

Barndom under 2. Verdenskrig. For perioden under den tyske besættelse 1940-1945 er kilderne beretninger og fotos om barndommen i en jysk provinsby. Teksterne er blevet til på baggrund af interviews foretaget i 2025, altså 80-85 år efter det, der fortælles om. Interviews blev lavet med udgangspunkt i fotos fra et familiealbum.

Livet i Danmark i 1960'erne. Eleverne arbejder med kilder, der belyser børns lege og fritidsliv og i provinsbyen Horsens i 1960'erne. Billederne, der er brugt som kilder, er taget af Bent Riis.

Jeres liv. Eleverne producerer en fortælling med brug af tekst, billeder, lyd osv. om, hvad de leger og foretager sig i deres fritid.

Forløbet giver elevernes indsigt i børneliv i tre perioder, begyndelsen af 1900-tallet, 1940'erne og 1960'erne. De lægger op til, at eleverne reflekterer over kontinuitet og forandring samt årsager og konsekvenser i forbindelse med børns leg og fritid. På baggrund af dette producerer eleverne en fortælling om deres eget fritidsliv.

Dette mikro- og børneperspektiv på historien åbner op for, at eleverne umiddelbart kan genkende, leve sig ind, relatere sig til og forstå tidligere aspekter af tidligere tiders børneliv. Hver af de tre perioder indledes med en kort beskrivelse af perioden. Det er oplagt at uddybe samfundsmæssige forhold samtidig med eller opfølgende til arbejdet med kilderne.

Der er mange kilder i forløbet. Læreren må afgøre, hvilke kilder og hvordan eleverne skal arbejde med dem.

Tak til Karen og Lise for at bidrage med fotos fra 1940'erne og til Bent Riis for at stille sine fotos fra 1960'erne til rådighed.

Forløbet er udarbejdet af
Louise Haldrup Riske, Mette Nørregaard Christensen og Jens Aage Poulsen

